

Ženska udruga
"IZVOR" Tenja

Vlatka Mačeka 20, 31207 Tenja
tel/fax: (+385)031/290-433
zenska.udruga.izvor@gmail.com
www.zenska-udruga-izvor.hr

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2018.

Uvod

Prema postavljenim strateškim i operativnim ciljevima i u ovom izvještajnom razdoblju bili smo usmjereni na održivost kapaciteta i status organizacija civilnoga društva kao ravnopravnih partnera sudioničke demokracije, zaštiti ljudskih prava i sloboda, suzbijanju diskriminacije, zagovaranju jednakih mogućnosti i građanske participacije u kreiranju javnih politika. Društvenom i gospodarskom razvoju doprinosili smo aktivnom ulogom na području zastupanja i primjene održivih socijalnih politika u lokalnoj zajednici, prioritetno usmjereni na osiguranje sredstava i dostupnost specijaliziranih usluga za starije i nemoćne osobe, jačanju međusektorske suradnje i partnerstva te provodili programe obrazovanja, osposobljavanja i podrške u približavanju tržištu rada osobama izloženim nasilju u obitelji, mladima bez odgovarajuće roditeljske skrbi, dugotrajno nezaposlenim i drugim društvenim skupinama izloženim socijalnoj isključenosti i siromaštvu.

Djelatnost udruge provodila se kroz projektne aktivnosti u okviru tri strateška programska područja: *Promocija i zaštita ljudskih prava i ravnopravnosti spolova*, *Podrška razvoju civilnoga društva i zajednice* i *Organizacijski razvoj* te poseban, drugi u nizu trogodišnji program (2017.-2020.) "Mreža usluga za život u zajednici" koji pored usmjerenosti na sveobuhvatnu pomoć i podršku ženama, kao najzastupljenijoj skupini Udruge, kao ciljnu skupinu ima i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Osiguran je kontinuitet provedbe aktivnosti koje su bile primarne s aspekta potreba građana/ki tako da smo unatoč značajnim izazovima u okviru navedenih programskih područja i vlastitih kapaciteta učinili dostupnim: **besplatno pravno savjetovalište i zastupanje; grupu za psihosocijalnu pomoć i podršku; SOS telefon za žrtve obiteljskog nasilja, mobbinga i diskriminacije; programe obrazovanja, osposobljavanja, zapošljavanja i podrške odraslim osobama i mladima u približavanju tržištu rada.**

Kroz direktni rad s građanima/kama i uvid u pojedinačne pritužbe na povrede ljudskih prava i sloboda pratili smo primjenu propisa, organizirali stručne rasprave i predlagali učinkovitija pravna rješenja, javno djelovali u očuvanju stečenih građanskih prava i sloboda, osnaživanju rodne ravnopravnosti, suzbijanju diskriminacije i svih oblika nasilja, posebno nad ženama, djecom i starijim osobama kao najizloženijim skupinama i najbrojnim korisnicima naših usluga i aktivnosti. Bilježi se daljnja stagnacija dosegnute razine u dostupnosti i ostavriivanju prava na zdravlje, obrazovanje, i zapošljavanje, narušavaju se slobode, raste diskriminacija, govor mržnje i ksenofobija, kao i sustavno nametanje svjetonazorskih uzusa života za žene i obitelj.

Slabe institucionalni mehanizmi, nedostaje jasnog društvenog prijekora i osude nasilja nad ženama i djecom, izuzimajući više emocionalne reakcije javnosti na pojedine slučajeve, dopušta se instrumentalizacija demokratskih procesa, slobode govora i svojevoljno tumačenje ljudskih prava i

sloboda građana za njihovo ograničavanje, pa i samo dokidanje, primarno usmjereni protiv života žena onemogućavajući im dostupnost legalno induciranog pobačaja i osporavajući im integritet i slobodu odlučivanja o vlastitom tijelu i rađanju.

Zahtjevi za ograničenjima osobnih prava i sloboda idu i prema pripadnicima manjina (nacionalne, LGBT i sl.) kao i izbjeglicama koji napuštaju svoje domove zbog ratnih razaranja i njegovih posljedica tražeći sigurnije mjesto za život i na putu do njega dio njih odlučio se na rutu koja uključuje i Hrvatsku. Iako bi trebali uživati međunarodnu zaštitu na njih se gleda kao prijetnja sigurnosti koje policija prati i na našem kontinentalnom dijelu te se stvara klima straha i stigme od "migranata".

UN kao organizacija i mjesto zajedničkih politika i sigurnosti izgubilo je svoj utjecaj da kreira i upravlja zajedničkim politikama i procesima kako u obuzdavanju nemira i eliminiranju ratnih sukoba tako i na području klimatskih promjena, kao ključnim uzrocima sve većih migracija stanovništva. Sukobi na širem području Srednjeg istoka i sjeveru Afrike nisu se zaustavili, naprotiv ratna žarišta se šire i agonija ljudi se nastavlja kao i njihov egzodus iz tih područja. Patnje i izgubljeni ljudski životi na svim kopnenim i vodenim rutama i nepodnošljivi uvjeti života onih smještenih u kampovima u zoni sukoba nisu dovoljne EU da iznađe bolje rješenje i zaustavi kršenje humanitarnog prava već ustraje na zaštiti granica, a ne ljudi. Od 2018. najveći broj ulazaka u Hrvatsku i time EU pokušava se ostvariti na granici s Bosnom i Hercegovinom. Taj ulazak se nastoji onemogućiti što je pogodovalo ilegalnim prelascima granica, širenju straha od "migranata" i ugroženosti nacionalne sigurnosti. I sami smo bili izloženi provjeri i dolasku policije u ured po anonimnoj dojavi da "migrant šteta Tenjom". Hrvatska je upravo 2015. godinu postavila kao cilj za ulazak u Schengenski prostor, ali je proširenje odgođeno upravo zbog "migrantske" krize na koju je odgovoreno jačanjem represivnog aparata i zazivanjem vojske na granicama stavljajući se u službu zaštite prostora ekonomski moćnijih članica kao krajnjih odredišta tih ljudi kojima se uskraćuje utočište i onemogućava stjecanje statusa izbjeglice i zakonitog boravka sukladno Konvenciji UN-a o statusu izbjeglica iz 1951.¹ Hrvatska je potpisnica Konvencije i njeno zakonodavstvo s područja azila i migracija u skladu je s međunarodnim načelima i pravnom stečevinom EU i na njena postupanja upućena su ozbiljna upozorenja domaćih i međunarodnih institucija i organizacija² o kolektivnom, nezakonitom pa i nasilnom onemogućavanju izbjeglica da uđu u Hrvatsku tretirajući ih isključivo kao ekonomske migrante, što povećava ilegalne ulaske, opasnost po njihove živote i kriminal. Prema službenim statistikama broj zahtjeva za međunarodnom zaštitom u Hrvatskoj opada, dok broj odobrenih azila raste. Zabrinjava praksa da nema obrazloženja odluke u slučajevima kada se zahtjev za azil odbija, a ono se opravdava klasifikacijom tajnosti podataka na temelju koje je donesena. Jednako tako zabrinjavaju različiti oblici pritiska na rad Ureda pučke pravobraniteljice i OCD-a koji prate provedbu i ukazuju na povrede Konvencije.

Organizacije civilnoga društva koje djeluju na jačanju ljudskih prava i sloboda i demokratskih procesa pristupanjem Hrvatske u punopravno članstvo EU ostale su bez izravnih fondova financiranja. Fondovi Europske unije nisu usmjereni na to područje, ono je u nadležnosti država članica i kao jedini izravni izvor ostao je onaj Ministarstva pravosuđa uspostavljen za provedbu instituta besplatne pravne pomoći ovlaštenim udrugama i pravnim klinikama, koji je sustavnije pokrenut 2014. i odmah nakon dvije godine potpuno zanemaren, izložen promjenama uvjeta i smanjenju sredstava kako prema građanima/kama tako i nama kao pružateljima usluga.

OCD-a u Hrvatskoj kao izvor financiranja imaju na raspolaganju Europski socijalni fond usmjerenima na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih društvenih skupina gdje uspostavljena pravila poziva za prijavu i sama praksa nisu uopće prihvatljivi jer se obezvređuje uloženi rad, onemogućava planiranje i narušava stečeno povjerenje i ugled od strane partnera, suradnika i građana/ki kojima je namijenjen. Razlozi su više nego ozbiljni ukoliko objektivno i racionalno sagledamo daljnje uvjete ugovaranja bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz ESF OPULJP 2014.-2020. i metodu nadoknade kojom se OCD-a usmjerava da se zadužuju kod poslovnih banaka i investiraju ta sredstva za pružanje usluga građanima/kama i provedbi aktivnosti od javnog interesa. Ideja kreditnog zaduživanja udruga u provođenju projektnih i programskih aktivnosti nije nepoznata našoj praksi, ona je prihvaćena kroz instrumente financiranja EU tijekom pretpripravnog razdoblja i za posljedicu imala gašenje OCD-a koje su djelovale decenijama i imale snažne kapacitete,

¹ Konvencija UN-a o statusu izbjeglica, na snazi od 22. travnja 1954. i Protokolom iz 1967. godine, kojim je uklonjeno zemljopisno i vremensko ograničenje Konvencije. Dokument univerzalnog statusa u međunarodnoj zaštiti izbjeglica utemeljen na članku 14. Opće deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. kojim se priznaje pravo na utočište (azil) u drugim zemljama, od nepravednog progona u svojoj zemlji.

² Ured pučke pravobraniteljice RH, Udruga Are You Serious? (AYS), No name kitchen (NNK), Centar za mirovne studije i Inicijativa Dobrodošli! Organizacija Border Violence Monitoring objavila je krajem 2018. više video snimki postupanja hrvatske policije na granici Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

upravo zbog neprilagođenih uvjeta, naknadnog nepriznavanja stvarnih troškova, kašnjenja isplata isl. U uvjetima kada je Ured za udruge pružao određeni oblik sufinansiranja i podrške da se premosti razdoblje financijske nelekvidnosti, a koje sada nema.

U našem društvu inače prevladava proizvoljno razumijevanje civilnog društva, pravnih subjekata i područja (civilnog) djelovanja koje ima svoje uporište i u nedovoljno uređenom zakonodavnom okviru. Zakon o udrugama, bez razgraničenja i u opreci sa temeljnim vrijednostima Ustava RH svrstava vjerske zajednice (crkvu) u status udruga, kao i političke stranke, profesionalne nogometne klubove koji se formalno osnivaju kao neprofitne organizacije i financiraju javnim sredstvima po posebnim propisima i s osnova civilnog djelovanja. Tu pripadaju i globalni promilitaristički pokreti koji pod statusom udruge i javnim sredstvima nameću svoju političku agendu dokidanja zajamčenih prava i sloboda građana/ki i sekularnost države.

Osporavanja i nedostatak jasne vizije politika javnog obrazovanja nastavila su se i tijekom 2018. godine što je za posljedicu imalo i redukciju javnih natječaja, a posljedično tomu i na zaustavljanje suradnje sa školama i provođenja naših programa obrazovanja za ljudska prava i rodnu jednakost. Prevlast politike vođene tržištem dokinule su građanima/kama jednaku dostupnost javnom obrazovanju, zdravstvu i stanovanju. Nismo sačuvali postojeće temelje niti se nazire dugoročni pristup transformacije i izgradnje društva dobrog života budućih generacija.

Ni mi u dovoljnoj mjeri nismo ulagali u ljudske potencijale i uopće kapacitete udruge, uključivanje i stjecanje radnog iskustva mladih, dugotrajno nezaposlenih osoba i socijalno isključenih skupina, zbog ograničenih prostornih i financijskih resursa.

Pružanje i razvoj usluga pomoći u kući, razvoj zelene komponente i nova zapošljavanja u zajednici unatoč značajnim i različitim izvorima osiguranja sredstava provodili smo u minimalnom opsegu i na volonterskoj osnovi budući su najavljeni pozivi ESF-a za prijave projekata, a potom i postupci procjene, donošenja odluka i ugovaranja kasnili. Tijekom 2018. godine odlučivalo se o prijavama projektnih prijedloga na kojima smo radili u protekle dvije godine. Tako da je ugovaranje sredstava iz ESF-a i pokretanje aktivnosti započelo u rujnu 2018. s projektom POKRENI koji je usmjeren na izgradnju poticajnog okruženja i pružanje podrške nezaposlenim i drugim marginaliziranim skupinama u prevladavanju uzroka socijalne isključenosti i povećanju pristupa tržištu rada te stvaranju osjećaja sigurnosti i samorealizacije u zajednici. Projekt traje 18 mjeseci, a njegova ukupna vrijednost iznosi 407.711,05 kuna. Polovinom prosinca 2018. dobili smo obavijest provedbenog tijela o uključivanju i poziv na usklađivanje proračuna u visini od 911,415 kuna za projektni prijedlog "5Z-Zelena znanja za zelena zapošljavanja" (upućen na poziv u srpnju 2017.) Partneri na projektu su Grad, HZZ i Agencija lokalne demokracije (ALD), udruga koja je odustala od partnerstva te je potpuno izvjesno da ćemo zbog toga biti isključeni iz daljnjeg postupka ugovaranja i dodjele sredstava, a sukladno pravilima Poziva. Još dva projektna prijedloga upućena ESF-u nalaze se u procesu usklađivanja proračuna odnosno procjene kvalitete.

Iako uspijevamo prevladati nepovoljan modalitet otvorenih privremenih poziva ESF-a OP ULJP 2014.-2020. (npr. promjene kriterija tijekom poziva, privremeno zatvaranje temeljem obavijesti dane na web stranici uoči samog roka zatvaranja i dr.) u daljnjem postupku (pred)ugovaranja izloženi smo uspostavi neravnopravnih ugovornih odnosa gdje je sva odgovornost za provedbu isključivo na nama kao korisnicima sredstava, izloženi visokom riziku zbog nepotpune usklađenosti uvjeta i s dijelovima nacionalnog zakonodavstva iz drugih povezanih područja (vođenje baza podataka, radnopravni odnosi, financijsko poslovanje OCD-a, korisnici i dr.) što stvara nesigurnost i povećava opseg rada, a posebno zabrinjava neodredivost i dužina rokova za isplatu sredstava i prihvaćanje izvještaja, odnosno neizvjesnosti o ocjeni (ne)prihvatljivosti realiziranih troškova na razini kvartalnog izvještavanja, a potom i revizije po konačnom izvještaju, što je također ugrađeno u odredbe ugovora.

Radi se o uspostavi **metode nadoknade** kao modela financiranja, tj. obvezi osiguranja značajnog iznosa vlastitih sredstava za provođenje aktivnosti koja se naknadno po danom izvještaju i računima refundiraju i to u opsegu koji ovisi o procjeni prihvatljivosti troškova i odobrenju provedbenih tijela kao druge ugovorne strane. Pretfinanciranje u visini od 40% od ukupno odobrenog iznosa i uz kašnjenje uplata (na što ukazuje praksa) sam model čini potpuno neodrživim, posebno za OCD-a čije financiranje je uređeno posebnim propisima, a nemaju vlastitih i redovitih izvora prihoda koji bi im omogućili da ih usmjere (investiraju !?) za pružanje javnih usluga iz nadležnosti države.

Kako se radi o značajnim financijskim sredstvima, opsegu novih zapošljavanja i dugotrajnijoj provedbi aktivnosti (od 24 do 30 mjeseci) gdje su izvjesne bitne promjene na zakonodavnoj razini na

koje nemamo utjecaja, posebno kod zapošljavanja i visine minimalnog dohotka, naša izloženost obvezno-pravnoj, prekršajnoj i kaznenoj odgovornosti ukoliko kao Poslodavac ne isplatimo plaću ili naknadu plaće u zakonskom roku je iznimno velika i potpuno izvjesna ukoliko dođe do kašnjenja davatelja sredstava. Naime, Uredbom o visini minimalne plaće u 2019. ³ povećan je iznos i on je u našem novom projektu na razini planiranih troškova projekta i iznosi 3.750,00 kn, ali je izvjesno njeno povećanje i u daljnjem razdoblju provedbe. Ugovorima nije uređeno na koji način riješiti buduće razlike, a iz općih uvjeta nije moguće nedvojbeno utvrditi može li se u tu svrhu izvršiti plaćanje iz indirektnih troškova, odnosno je li to prihvatljiv trošak.

Nadalje, Zakon o minimalnoj plaći⁴, koji je također stupio na snagu 1.1.2019., donosi još novina u odnosu na obveze Poslodavca. Ukoliko kao poslodavac do zadnjeg dana u mjesecu ne isplatimo plaću za prethodni mjesec u obvezi smo prvog sljedećeg radnog dana podnijeti zahtjev za prisilnu naplatu i provedbu ovrhe na svojim novčanim sredstvima za iznos obračuna neisplaćene plaće u korist radnika/ca, uvećan za zakonsku zateznu kamatu koja na taj iznos teče od dospijeća pa do isplate, što nitko ne prihvaća kao trošak jednako kao ni usluge Agencije koje nije moguće u takvom postupku izbjeći. Isto je u mogućnosti činiti i radnik/ca na temelju obračuna neisplaćene plaće.

Prema recentnoj praksi financijske poteškoće u poslovanju ne mogu biti opravdan razlog neispunjenja navedene propisane obveze poslodavca prema radnicima⁵.

Iako kao OCD-a provodimo projektne aktivnosti od javnog interesa nemamo redovite izvore prihoda kojim bi, pored ionako dugi rokova isplate sredstava, mogli osigurati ispunjenje obveza u slučaju kašnjenja. Stoga smo tijekom ovog izvještajnog razdoblja provedbenim tijelima i drugim relevantnim subjektima, pa i putem uputnika, iznijeli navedene rezerve na odredbe ugovora s konkretnim prijedlozima njihovih izmjena i dopuna. One do sada nisu imale učinka i do nekih bitnih korekcija i promjena nije došlo.

Kao organizacija civilnoga društva koja razvija i provodi programe i projekte kojima je glavni cilj maksimalno zadovoljavanje javnog interesa i potreba velikog broja građana/ki bili smo prisiljeni u 2018. godini obustaviti pružanje usluga besplatne pravne i psihosocijalne pomoći za građane/ke slabog imovnog stanja i osoba izloženih nasilju i diskriminaciji u Uredu Osijek zbog nedostatka prostora za rad, a rad mobilnog tima u uredima Klisa i Sarvaš zbog nedostatka financijskih sredstava.

Tijekom dugogodišnjeg djelovanja Udruga na ključnim područjima za svakog pojedinca/ku pa time i sveukupni razvoj društva, preuzeli smo dio javnopravnih ovlasti u pružanju besplatne pravne pomoći i socijalnih usluga pomoći u kući za starije i nemoćne osobe, a prema strateškom planu pripremamo se i za psihosocijalnu podršku, čime se povećava i opseg aktivnosti, potreba za stručnjacima/kinjama spremnih na javno društveno djelovanje, a time i primjerenije uvjete rada i stabilnost kapaciteta uopće. Stoga, radi šire dostupnosti ključnih, specijaliziranih usluga za građane/ke, tražimo rješenja da osiguramo dodatni (javni) prostor za rad u Tenji i jedan radi šire dostupnosti usluga građanima/kama u Osijeku. Mjesna/gradska samouprava već dugi niz godina odbija naše zahtjeve za ustupanjem dodatnog prostora bez valjanog obrazloženja. Mjesna samouprava Tenja ne prihvaća naše zahtjeve za produženjem roka korištenja na minimalno tri godine koji bi omogućio da u okviru prijave na pozive ESF-a zatražimo i sredstva u visini do 100.000 kuna za adaptaciju i prilagodbu tog prostora korisnicima.

Kao što je poznato Udruga je svoju djelatnost započela prije 18 godina u javnom, gradskom prostoru u okviru mjesne samouprave u Tenji. Grad nam je 2014. godine isti adaptirao i uredio. U razdoblju 2004.-2009. bili smo korisnici i prostora u okviru MO Jug II gdje smo pružali usluge pravne i psihosocijalne pomoći i dio izvaninstitucionalnih obrazovnih programa za odrasle koje smo radi veće dostupnosti od 2010. godine nastavili pružati na novoj lokaciji u samom središtu grada u prostorima Volonterskog centra Osijek. Od 2015. Grad nam kroz mjesnu samoupravu osigurava prostor za rad mobilnog tima u Klisi i Sarvašu.

Model dodjele prostora Grada za rad našoj udruzi bio je **primjer dobre prakse korištenja javnog dobra** koji je bitno pridonio široj primjeni načela supsidijarnosti, jačanju kapaciteta i prihvaćanja OCD-a kao stvarnog dionika civilnog dijaloga. Javnog stambenog prostora koji nije u funkciji ima sve više i od zajedničkog interesa je staviti ga u funkciju na korist svim građanima.

Od prosinca 2004. na snazi je **Povelja o suradnji Grada Osijeka i građanskih udruga**, utemeljena na vrijednostima moderne demokracije s ciljem postizanja novih i inovativnih pristupa suradnje

³ Narodne novine, br. 109/18

⁴ Narodne novine, br. 118/18

⁵ Visoki prekršajni sud RH, GŽ-1901/2014 od 17.10.2014.

unaprijeđena razvoja lokalne zajednice i razvoja građanskog društva. Lokalna samouprava i uprava još uvijek nije dovoljno spremna otvoreno prihvatiti dio civilnog društva koje djeluje na jačanju tih vrijednosti, iako je u našem slučaju imala priliku to pokazati bar dodjelom na korištenje dodatne prostorije za rad i produljenjem razdoblja korištenja. Sam Pravilnik o davanju na korištenje prostorija u mjesnim odborima i gradskim četvrtima Grada Osijeka od 2002. godine nije se u tom dijelu mijenjao, tako da nacionalni propisi i strategije s tog područja kao ni načela Povelje i potreba sustavnog (dugo)trajnog djelovanja za njihovo ostvarenje nisu uključena kao ni (dugo)trajni oblik dodjele na korištenje javnog stambenog prostora. Prema postojećem propisu raspoloživi zajednički prostor može se ustupati jednokratno i povremeno prema najavljenom i unaprijed utvrđenom rasporedu i/ili pojedinačno prostoriju ustupiti korisniku na samostalno korištenje. Ugovori se potpisuju na razdoblje od jedne godine, i u našem slučaju se obnavljaju punih 18 godina. Kao prioritetni kriterij je humanitarno djelovanje i gradacija udruga po ciljnoj skupini članstva. Deficit demokratskih mehanizama i odgovornosti pri donošenju odluka omogućava rast kljentelističkog pristupa i pogodovanja utjecajnijim pojedincima i skupinama društva, na štetu rješavanja životnih potreba sve većeg broja ranjivih društvenih skupina, koje su u pravilu naši korisnici/e. Mjesna samouprava Tenja već dugi niz godina odbija bez valjanog obrazloženja naše zahtjeve i uložene prigovore za dodjelom dodatne prostorije. Nije prihvaćen niti naš zahtjev za produženjem roka korištenja na minimalno tri godine koji bi omogućio da u okviru prijave na pozive ESF-a zatražimo i sredstva u visini do 100.000 kuna za adaptaciju i prilagodbu tog prostora korisnicima.

Radi osiguranja javnog prostora za naš rad obratili smo se i Ministarstvu za upravljanje državnom imovinom koje od 13. studenoga 2016. godine kada je osnovano do dana podnošenja ovog izvještaja nije objavilo natječaj niti primjenilo Odluku o kriterijima, mjerilima i postupku dodjele prostora u vlasništvu RH na korištenje organizacijama civilnog društva radi provođenja programa i projekata od interesa za opće dobro⁶, utemeljene na Zakonu o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH⁷ i Uredbi o mjerilima i kriterijima dodjele na korištenje nekretnina za potrebe tijela državne uprave ili drugih tijela korisnika državnog proračuna te drugih osoba⁸. Nasuprot tomu, ono je u svibnju 2018. godine posredstvom Povjerenstva za raspolaganje nekretninama u vlasništvu RH odlučilo staviti je izvan snage, a od lipnja 2018. donijelo novi Zakon i na nov način uredilo ovo pitanje⁹.

Nedostatak adekvatnog prostora za rad u sjedištu Udruge i sustavne podrške za provođenje projekata iz sredstava EU/ESF-a predstavljaju ozbiljne prepreke u planiranju daljnjeg zapošljavanja na pružanju usluga pomoć u kući i razvoju drugih integrativnih sadržaja u zajednici.

U 2018. godini bilježimo ukupno 887 uključenih osoba od čega 456 izravnih korisnika kroz naše aktivnosti od toga 83% žena i 17% muškaraca. U području pravne i psihosocijalne pomoći i podrške zabilježeno je 222 izravnih korisnika (86% žena i 14% muškaraca). Iako je broj korisnika/ca pravne pomoći povećan u odnosu na prethodnu 2017. godinu (u okviru savjetovališta za 15%, a SOS telefona za 14%) radi se o značajnom smanjenju sveukupnog broja izravnih korisnika za 41%, a neizravnih za 51%, što je posljedica nemogućnosti provedbe programa obrazovanja za ljudska prava i rodnu jednakost, kašnjenja postupaka procjene i ugovaranja sredstava iz ESF-a za pružanje usluga pomoći u kući, osposobljavanja i zapošljavanja, uključivanja u rad vježbenika i volontera, a time i opsega aktivnosti za rad mobilnog tima u Klisi i Sarvašu, privremenog obustavljanja rada ureda Osijek te nedostatnih uvjeta za rad ureda Tenja. Dio aktivnosti koje je moguće izdvojeno organizirati provodili smo u prostoru MO Tenja na drugoj lokaciji.

Zabrinjava povećanje broja pritužbi s područja pravne pomoći unatoč smanjene dostupnosti i rada savjetovališta samo u uredu Tenja budući se radi o najizravnijem indikatoru stanja ljudskih prava i sloboda.

Pripadnost ranjivim društvenim skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti glavno je obilježje naših korisnika/ca i stoga smo kontinuirano usmjereni na dostupnost naših usluga i uključivanje u aktivnosti. Stoga i sama struktura korisnika/ca varira u odnosu na aktivnosti. Iako u odnosu na pritužbe povrede ljudskih prava i sloboda imovno stanje ne predstavlja kriterij za izuzeće

⁶ Odluku o kriterijima, mjerilima i postupku dodjele prostora u vlasništvu RH na korištenje organizacijama civilnog društva radi provođenja programa i projekata od interesa za opće dobro, Klasa: 024-04/15-03/8, donesena 30. lipnja 2015. godine na 23 sjednici Povjerenstva za raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (tijelo Ministarstva za upravljanje državnom imovinom)

⁷ "Narodne novine", br. 94/13, 18/16 čl. 54. i čl. 58. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH

⁸ "Narodne novine", br. 127/13; čl. 60. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge dodjele prostora u vlasništvu RH

⁹ "Narodne novine", br. 52/18, na snazi od 14. 6. 2018.

od zaprimanja slučaja najzastupljenije skupine korisnika su žene, djeca i osobe starije životne dobi slabog imovnog stanja, koji su najčešće izloženi nasilju i diskriminaciji, dugotrajno nezaposleni i sl. Oni koji raspolažu s financijskim sredstvima dostupne su usluge odvjetnika i može si platiti edukacije. Prema dobnoj strukturi u 57% slučajeva naši korisnici su radno aktivne dobi stariji od 50 godina života (s učešćem žena od 80%); 21% u dobi od 40 do 49 godina života (s učešćem žena od 91%), 14% između 39 i 30 godina (s učešćem žena od 80%); 6% od 15 do 29 godina života (sa 100% učešćem žena) i 2% djece osnovnoškolskog uzrasta (6-14 godina).

U odnosu na dob struktura korisnika/ca varira prema aktivnostima. Tako od 90% korisnika/ca SOS telefona, pravne i psihosocijalne pomoći i podrške imamo zastupljenost od 34% žena preko 60 godina života te po 18% dobne skupine 50-54 i 40-44 godina života. Korisnici tečaja engleskog jezika su također najčešće žene (80%), a prema dobi sa 45% zastupljenosti su skupine odraslih od 31 do 55 godina života, slijede sa 32% skupine od 56 do 65 godina, 15% ih je iznad 67 godina i 8% mladih do 30 godina života. Udio učeničke populacije je znatno smanjen zbog izostanka provedbe naših standardnih edukativnih programa u partnerstvu i suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama.

Ovisno o aktivnostima i oblicima dostupnosti najveći broj naših korisnika/ca živi na području grada Osijeka, Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, a prema potrebi pružamo pomoć, upute i preporuke putem telefona/maila, skipe još nije zastupljen. SOS linija je dostupna za cijelu Hrvatsku. Socijalni status je prevladavajući kriterij za korisnike naših usluga, izuzetak je praćenje stanja ljudskih prava i sloboda i dostupnost pravne i psihosocijalne podrške, obrazovni programi za učenike i uključivanje mladih. Socijalni status je relevantan i najveći broj naših korisnika su dugotrajno nezaposleni, korisnici minimalne novčane naknade, bez ili s niskim (neredovitim) izvorima prihoda koji žive ispod razine dostojne čovjeka.

Provedbom specijaliziranih usluga omogućili smo građanima slabog imovnog stanja pristup sudu i upravnim tijelima radi ostvarivanja prava i pravne zaštite. Na pojedinačnoj razini surađivali smo s nadležnim institucijama u njihovom rješavanju, a potom i kroz javno djelovanje ukazivali na uočene probleme i kroz stručne rasprave dolazili do kvalitetnih prijedloga za primjenu i doprinisili povezivanju i osvještavanju kako stručne tako i šire javnosti o temama s područja našeg djelovanja koja su važna i aktualna za naše društvo. Obilježili smo i ove godine Nacionalni dan i Svjetsku kampanju protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan žena, starijih osoba i volontera, sudjelovali u obilježavanju Svjetskog dana zdravlja, radu Ženske mreže Hrvatske, Europskog ženskog lobija, Koalicije za BPP, Mreže mladih Hrvatske. Na volonterskoj osnovi zadržali smo obilazak starijih osoba u Tenji i osigurali sredstva za nova zapošljavanja i dostupnost opsežnijih usluga za naredne dvije godine.

Navedene aktivnosti predstavljaju odgovor na temelje potrebe građana/ki, poticajne za njihovo uključivanje u provedbu kroz partnerstva i suradnju s Gradom Osijekom i Povjerenstvom za ravnopravnost spolova Grada, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje RU Osijek, Filozofskim i Pravnim fakultetom, Gradskom i sveučilišnom knjižnicom, Odjelom za prevenciju maloljetničkog nasilja Policijske uprave OBŽ, Osnovnom školom Tenja, Županijskim timom za prevenciju obiteljskog nasilja, Udrugom za zaštitu žrtava i svjedoka, Glas čovječnosti, Udrugom gluhoslijepih osoba grada Osijeka i OBŽ.

Opis programskih aktivnosti

1) Program Promocije i zaštite ljudskih prava i ravnopravnosti spolova

Tijekom izvještajnog razdoblja Udruga je zaprimila **120** novih predmeta putem pravnog savjetništva na četiri lokacije (ured Tenja, Osijek, Klisa i Sarvaš) dok je putem SOS linije za žrtve nasilja, mobbinga i diskriminacije evidentirano **329** poziva. Evidencija ukupnog broja ostvarenih poziva unutar izvještajnog razdoblja putem SOS telefona vrši se putem ispisa broja poziva na ispostavljenom računu za navedenu (zasebnu) telefonsku SOS liniju. Od ukupnog broja zaprimljenih poziva na SOS liniji 89 poziva smo evidentirali putem nekog od upitnika udruge (upitnik o nasilju nad ženama i nasilja u obitelji, zlostavljanju na radnom mjestu, upitnik o diskriminaciji i /ili upitnika o pravnoj evidenciji slučajeva).

U 90% evidentiranih slučajeva SOS liniju su pozivale žene, a u 81% slučajeva žene su korisnice pravnog savjetovišta.

S obzirom na dob najzastupljenija skupina korisnica/ka besplatne pravne pomoći su stariji od 60 godina života (41,41%) od čega su 73% žene, potom dobna skupina 46-60 godina (28,28%) od čega 82% žene, 36-45 (22,22%) od čega 90% žena, a 26-35 (8,08%) od čega 72% žena. S obzirom na mjesto prebivališta/boravišta korisnica/ka koji su se obraćali Udruzi putem pravnog savjetovišta u najvećoj mjeri su s područja Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, dok su pozivi putem SOS telefona zaprimani s područja cijele RH.

Tijekom izvještajnog razdoblja u najvećem broju slučajeva evidentirali smo različite forme nasilja prema ženama kategorizirane po pravnim područjima ovisno o obliku pravne pomoći koja je ženama bila potrebna: primarna pravna pomoć putem našeg pravnog savjetovišta ili sekundarna pravna pomoć ostvarena u 6 slučajeva kroz suradnju sa 7 odvjetničkih ureda i ovisno o vrsti postupka za koju je pomoć zatražena. U 16 slučajeva Izvor je zastupao stranke u upravnim postupcima temeljem ovlaštenja za pružanje pravne pomoći sukladno ZBPP. Zastupanja su se odnosila na postupke hitnog stambenog zbrinjavanja žena žrtvi nasilja i žrtvi nasilja u obitelji, stjecanje državljanstva (u slučaju stranca i apatridkinje), okončanja dugotrajnog postupka legalizacije ratom razrušenih kuća sagrađenih prije 15.02.1968. u ulici Matije Vlačića 1a -1c u Tenji te u postupcima ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi i zdravstvenog osiguranja.

Kategorije povrede prava: 20% nasilje u obitelji (tjelesno, psihičko, ekonomsko nasilje, silovanje u braku, pokušaj silovanja, bludne radnje, prijetnje smrću, seksualno uznemiravanje, poticanje na prostituciju i dr), hitno stambeno zbrinjavanje žena žrtvi nasilja i žrtvi nasilja u obitelji u 10% slučajeva (među tim slučajevima su i slučajevi žena čijim je supruzima temeljem statusa HRVI država darovala kuću koja se smatra njihovom vlastitom imovinom na koju žena ne polaže prava), 25% slučajeva u području ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi (u najvećoj mjeri jednokratne novčane pomoći kao, 20% slučajeva evidentirali smo postupke ovrhe ili prijetnje prisilnom naplatom radi nemogućnosti otplate stambenog kredita, neplaćanja HRT pristojbe, obveznog zdravstvenog osiguranja (slučaj apatridkinje), povrat privremenog uzdržavanja od žene žrtve nasilja u obitelji (sud je povjerio dijete na brigu i skrb nasilniku) te postupke naknade štete prouzročene kaznenim djelom za nasilje u obitelji, 6% slučajeva obiteljskopravne zaštite (razvod braka, dioba bračne stečevine, promjena odluke o povjeri djece na brigu i skrb i dr.), 2% predmeta iz područja radnih prava (neisplate plaća, ustupanje radnika u povezano društvo). 2% evidentiranih slučajeva se odnosi na ostvarivanje statusnih prava (stjecanje državljanstva), a mirovinsko i zdravstveno osiguranje je zastupljeno u 5% predmeta u kojima smo evidentirali slučajeve ostvarivanja dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret proračunskih sredstava, pokušaj ostvarivanja prava na osobnu invalidninu te utvrđivanje tjelesnog oštećenja. Kategorija "ostalo" je zastupljena sa 8% evidentiranih predmeta i obuhvaća (istupanje iz članstva za posmrtnu pripomoć, odjava telekomunikacijskih i komunalnih usluga radi trajnog odlaska u inozemstvo i sl).

Analiza SOS telefona:

Unutar izvještajnog razdoblja povećao se broj poziva na SOS tel. u odnosu na 2017.god. za 14%. Od 329 poziva 89 je evidentirano putem upitnika (90% žena). 56% evidentiranih poziva se odnosi na nasilje nad ženama i nasilje u obitelji (50 poziva), 25% poziva se odnosi na područje obiteljskopravne zaštite, socijalna prava te informiranje o mogućnosti stambenog zbrinjavanja žena žrtvi nasilja i nasilja u obitelji a 3% evidentiranih slučajeva se odnosi na povrede prava iz radnih odnosa.

Mehanizmi sudske zaštite i pristup sudu generalno, a posebice ženama slabog imovnog stanja, koje su u najvećem broju bile pritužiteljice u predmetima nasilja u obitelji, obiteljsko-pravne zaštite i nadalje su nedovoljno učinkoviti i otežani iz već poznatih razloga koja smo navodili u prethodnim izvještajima. Institut besplatne pravne pomoći niti drugi oblici podrške koji su posebno važni za ovu skupinu potpuno su urušeni. Žene žrtve nasilja nemaju povjerenja u institucionalnu zaštitu niti su vidljive promjene u njihovom pristupu i primjeni Konvencije VE o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, ratificirane 13. travnja 2018. u Hrvatskom saboru. Naprotiv, putem medija svjedočimo najgrubljim primjerima nasilja u obitelji gdje su žene i djeca kao žrtve tijekom trajanja sudskog postupka nezaštićene i izložene daljnjoj i dugotrajnoj viktimizaciji. Uređenost, harmonizaciju u propisima i postupanje institucija koja ne trpe odgodu nužno je i u području stambenog zbrinjavanja žrtvi nasilja. Provođenje ovrha i ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje djeteta (u visini od 50% utvrđenog minimalnog iznosa) i dalje je neefikasno, a zbog ograničenog trajanja ukinuto iako je kao

pravo upravo uspostavljeno da umanju egzistencijalnu ugroženost djece. Promjene u pristupu i snažnijem zastupanju prava djece pokrenute od Pravobraniteljice za djecu zaustavljene su njenom smjenom u tijeku mandata, čemu su prethodile izmjene zakonskih procedura o izboru i neprihvatanje izvještaja o radu. To oslikava stvarno stanje pristupa prema djeci i odgovornosti države i društva da im osiguraju puno uživanje njihovih prava, a koje stoji iza najčešće korištene sintagme "najbolji interes djeteta".

Trenda rasta siromaštva se nastavlja i sve veći broj onih kojima je potreban neki oblik socijalne pomoći. Tijekom 2018. nije bilo niti rasprave o najavljenom uvođenju socijalnih mirovina za građane preko 65 godina života koji nemaju ispunjen uvjet minimalnog mirovinskog staža, a ostaje nepoznato što s njihovim uplatama tijekom osiguranja. Iseljavanje radno-aktivnog stanovništva se nastavilo, a raste broj onih kojima prijete potpuna egzistencijalna ugroženost i nakon intervencije države, posebice ako je riječ o osobama starije životne dobi. Smanjuje se razina prava i uopće dostupnost pravovremene i adekvatne javno-zdravstvene skrbi unatoč dodatno osiguranim redovitim izvorima sredstava (prenamjena s naknada za nezaposlenost) u 2018. godini. liste čekanja na specijalističke preglede, nedostatak medicinskog osoblja i opremljenosti javno zdravstvenog sustava ugrožavaju zdravlje i živote građana i primorava ih da se o svom trošku obraćaju privatnom sektoru.

Radi smanjenja roka za liste čekanja javno zdravstveni sustav ugovara provođenje određenih specijalističkih pregleda u privatnom sektoru čiji kriteriji građanima nisu poznati, za što također postoji lista čekanja i njihov broj ovisi o visini ugovorenih sredstava pa kao posljedicu ima diskriminaciju građana u dostupnosti usluga.

Pristup temeljnim pravima posebno je otežan starijim osobama, a onima u izoliranim ruralnim sredinama i slabog imovnog stanja gotovo nedostupan. Usluge smještaja Sa starenjem populacije raste i demencija, bolest koja se progresivno širi, a postojeći sustav zaštite i smještaja nije pripremljen niti usklađen s potrebama oboljelih. Obitelji oboljelih izloženi su teškoj materijalnoj deprivaciji i stagniraju budući u takvim okolnostima ne mogu uspostaviti ravnotežu poslovnog i obiteljskog života.

Izostale su najavljene zakonske izmjene u području isporuke toplinske energije građanstvu (nametnutim ex lege obvezama uvođenja razdjelnika topline i balansiranja sustava grijanja), ali se u velikom opsegu građane potiče na zaduživanje radi energetske obnove zgrada iza koje nije vidljiva sustavna priprema niti javnosti izneseni stavovi struke s aspekta urbanizma i građenja, upotrebe materijala i uopće (dugotrajnih) učinaka. Postavljanje materijala za izolaciju na fasadnu ciglu, zamjena drvenih prozora s plastičnim, promjena fasadnih boja, kao dio vidljivih promjena, upućuju na zaključak da se i tom dijelu odlučivanje u cijelosti prenijelo na suvlasnike i upravitelje zgrada uz zanemarivanje standarda urbane gradnje. O suvlasničkom zaduživanju zakonodavac kao niti drugi suvlasnici ili upravitelji nisu vodili brigu o sve većoj razini siromaštva u društvu te kao posljedicu imamo činjenicu da je time značajan dio suvlasnika primoran seliti, posebno odlaskom u mirovinu, zbog toga što (više) nije u mogućnosti podmirivati time znatno uvećane troškove održavanja.

Izvještaj s područja diskriminacije upućen je Uredu pučke pravobraniteljice.

Cjeloviti opisi zabilježenih povreda bit će sastavni dio izvještaja o stanju ljudskih prava.

Program vježbeničkog staža/stručnog osposobljavanja/volonterstva provodili smo kroz volonterski program, s ograničenim opsegom, o čemu smo izvještavali prošle godine. Zahtjevom za stručno osposobljavanje prema Hrvatskom zavodu za zapošljavanje nismo išli već drugu godinu zbog ne povlačenja uvjeta ugovaranju uvedenog dodatnog osiguranja tražbine na bjanko zadužnici i privatnom imovinom odgovorne osobe u udruzi. Od istog se konačno odustalo. Drugi razlog je i nadalje nedostatak prostora u sjedištu Udruge. Za 2018. godinu Ministarstvo pravosuđa nije financiralo BPP.

1.1) Potprogram Obrazovanje za ljudska prava i rodnu jednakost

Postupak daljnje standardizacije postojećih obrazovnih programa u području lj. prava i ravnopravnosti za učenike/ce je zastao uslijed nekonzistentnosti smjera javnih politika u obrazovanju, a posebno pokrenute kurikularne reforme građanskog odgoja kao područja za uključivanje organizacija civilnog društva. Politiku zatvaranja prati i povlačenje natječaja za njihov rad.

2) Podrška razvoju civilnoga društva i zajednice

Svrha programa je pridonijeti razvoju modela supsidijarne demokracije u zajednici usmjeren na unapređenje kvalitete života i socijalnog uključivanja starijih osoba, programe obrazovanja, osposobljavanja i podrške u zapošljavanju dugotrajno nezaposlenih, mladih bez odgovarajuće roditeljske skrbi te uključivanja drugih ranjivih društvenih skupina.

U okviru ovog programa provodile su se aktivnosti potprograma Mreža usluga za život u zajednici

Tečaj engleskog jezika

Ukupno je bilo uključeno 242 osoba za koje smo zbog ograničenih kapaciteta (prostora i sl.) vršili selekciju tako da je njih 144 uključeno u svojstvu polaznika/ca (110Ž/34M/76%žena i 24% muškarca). Program za odrasle nastavio se provoditi u prostoru i suradnji sa Gradskom i sveučilišnom knjižnicom u Osijeku (GISKO). Kroz dva javna poziva zaprimljeno je 233 prijave (193Ž/40M/ 83% žena i 17% muškaraca), od toga je izabrano 135 polaznika (108Ž i 27M /80% žena i 20% muškaraca) od čega 25% polaznika grupe za seniore - članova Knjižnice, koji su radili prema posebno prilagođenom programu. Proletni semestar provodio se u razdoblju 07.02.2018. – 21.06.2018. Na javni poziv je zaprimljeno 127 prijava (104 žene/23 muškarca - 45,66% prijava umirovljenika) od toga je izabrano 47 polaznika (39 žena i 8 muškaraca) koji su prema stupnju znanja podijeljeni u tri grupe te 16 polaznika (12 žena i 4 muškarca) posebne skupine seniora članova GISKO. Ukupno 63 polaznika. Prema spolnoj strukturi bilo je uključeno 12 muškaraca i 51 žena, a u odnosu na dob: 8% mladih do 30 godina; 45% odraslih od 31-55 godina; 32% skupine 56 -65 godina i 15% polaznika iznad 67 godina života.

U odnosu na poseban status bilo je zastupljeno 7 žrtava obiteljskog nasilja, 12 dugotrajno nezaposlenih (upućenih i od HZZ RU Osijek), 11 volontera i/ili članova OCD-a, 4 invalida, 11 umirovljenika, 1 mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, 2 Roma. Jesenji semestar provodio se u razdoblju 05.09.2018.-31.01.2019. za koji je zaprimljeno 106 prijava (89 žena/17 muškaraca - 84%Ž/41,5%M) s zastupljenošću prijava od 41,5% osoba preko 65 godina života. Izabrana su 54 polaznika (43 žena/11 muškaraca) organizirano kroz tri grupe unutar kojih je 20 polaznika (14Ž/6M) po prilagođenom stupanju za 9 korisnika i 11 njihovih pomagača (zaposlenika) ustanove Centar u zajednici Osijek - "Ja kao i TI". Prema spolu zastupljeno je 80% žena i 20% muškaraca, a u odnosu na dob: 6% mladih do 30 godina; 30% odraslih od 31-55 godina; 22% skupine 51-55 godina; 18% skupine 56-60; 15% skupine 61-65 i 9% polaznika iznad 65 godina života.

Standardizirano je i prilagođeno po skupinama 5 programa za provođenje tečaja engleskog jezika: 1 za odrasle na 4 razine i 1 prilagođen za grupu za seniore te 1 individualni program prilagođen za osnovnoškolsku djecu mješovitog uzrasta. Svi su se kontinuirano provodili prema planu uz visok iskaz interesa odraslih, posebno umirovljenika i nezaposlenih. Uređen je i prilagođen pisani materijal i nova elektronska verzija za sve skupine i razine. Poduka za djecu bila je organizirana u 2 grupe ovisno o smjeni u školi kroz individualni pristup i kontinuirano dostupna tijekom školske godine. Zabilježeno je 9 polaznika (7 dječaka i 2 djevojčice) učenika 1.-8. razreda. Broj učenika/polaznika podrške varira u odnosu na ispitno razdoblje, ali je primjetan pad kontinuiranih polaznika zbog napuštanja mjesta stanovanja i iseljavanja obitelji.

Projekta *Razvoj usluga podrške za život u zajednici* provodio se u ograničenom opsegu zbog kašnjenja postupaka procje i ugovaranja prijava koje su upućene na pozive ESF. Aktivnosti ovog projekta usmjerene su na osobe treće životne dobi koji se provodio u ograničenom opsegu zbog kašnjenja postupaka procje i ugovaranja.

Ukupno je bilo 155 uključenih osoba, od toga 102 (79 žena i 23 muškarca) direktna korisnika specijaliziranih usluga i drugih integrativnih sadržaja, javnih kampanja.

Uslugama pomoći u kući i drugim oblicima podrške osobe treće životne dobi obuhvaćeno je 27 korisnika (22 žene i 5 muškaraca) od toga je direktnu i redovitu pomoć u kući od strane 2 volonterke primilo 10 osoba (7žena i 3 muškarca), njih 80% je preko 75 godina starosti. Donaciju KBC-a Osijek u vidu 10 madraca dobilo je 7 teško pokretnih i bolesnih osoba (3 žene i 4 muškarca), 3 madraca dostavljena su korisnicima biteljskog doma u Klisi. Ostali korisnici su obuhvaćeni kroz pravno savjetovanje i obilježavanja Međunarodnog dana starijih osoba. Usluge informiranja i pravne pomoći koristio je 51 korisnik s područja Grada Osijeka - naselja Tenja, Sarvaš i Klisa.

Kroz **program verificiranog osposobljavanja** odraslih uključene su 32 osobe od toga 12 korisnika (11 žena i 1 muškarac-92%/8%) u okviru programa Mreža usluga za život u zajednici i 10 korisnika (9 žena i 1 muškarac - 90%/10%) u okviru projekta POKRENI (ugovor potpisan 31. 8. 2018.godine).

Prema dobnoj strukturi najzastupljenija skupina je od 15 do 19 godina (18%), potom sa 14% osobe između 25-29, 30-34, 35-39 i 45-49 godina života, potom 9% čine oni između 50-59 godina i po 5% osobe iz dobne skupine 20-24 i 40-44 godina života.

Podršku pri zapošljavanju (pomoć pri pisanju CV-a, prijavi za posao, savjetovanje, davanje preporuke) dobilo je 13 korisnika (10 žena i 3 muškarca - 77%/23%). Održana je jedna radionica za 8 sudionika. Zastupljenost korisnika prema dobi je sljedeća: skupina 25-29 godina (31%), potom 30-34 godina, 40-44 godina i 45-49 godina sa 15%. U udruzi je zaposlena jedna osoba (1Ž) na ugovor o radu na određeno vrijeme.

Nositelji provedbe aktivnosti su: stručni radni tim koji čine četiri visokokvalificirane osobe; tri do pet volonterki-pružatelja usluga pomoći u kući; volonteri/ke na drugim aktivnostima; vanjski stručni suradnici/e te partneri i suradnici na programima/projektima. Organizacija u 2018. godini broji 26 redovnih članova/ica, 107 volontera/ki na listi, od toga u 2018. njih 28 (24 žene i 4 muškarca) dugotrajnih i aktivnih, različite dobi (57% zastupljenost skupine od 31-45 godina života), razine obrazovanja, zanimanja, iskustva i vještina, s ukupnim troškom od 1.276 kuna i 1330 sati volonterskog rada, usmjerenog na aktivnosti koje su od općeg interesa, kojima se promiču ustavne vrednote, podiže kvaliteta života pojedinca i unapređuje razvoj šire društvene zajednice.

Zadržali smo razinu zaposlenosti stručnog radnog tima i ostvarili prilike za osiguranje sredstava za znatno povećanje opsega usluga u nova zapošljavanja u okviru Europskog socijalnog fonda (ESF) ukoliko uvjeti ugovaranja budu to dopuštali. U uvodnom dijelu izvještaja dan je opis izazova pravila poziva, ugovaranja i same provedbe, rizika prihvatljivosti troškova, dugih rokova i kašnjenja procjene po danim izvještajima/zahtjevima za naknadu sredstava do nedostatne komunikacije i preporuka za konkretne primjere u provedbi. Budući od 2019. kao poslodavac imamo u primjeni i strože odredbe o pokretanju stečaja u slučaju kašnjenja s isplatom plaća tijekom ovog izvještajnog razdoblja bili smo u velikoj mjeri posvećeni analizama i raspravama o održivosti i financijskom poslovanju u takvim uvjetima na temelju kojih smo nadležnim tijelima upućivali prijedloge za izmjene. U tom smislu upućene su izmjene i dopune prijedloga ugovora za provedbu aktivnosti projekta *Podrška socijalnoj koheziji* upućen 21.2.2018. na ESF poziv "Zaželi-Program zapošljavanja žena", koji uskoro trebamo potpisati, a provodi se u partnerstvu s gradom Osijekom, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje RU Osijek i Centrom za socijalnu skrb Osijek.

Izvori financiranja

Udruga je korisnica sredstava fondova Europske unije, nacionalne zaklade, državnog, regionalnog i lokalnog proračuna. U partnerstvu s Gradom provodimo program (2017-2020) *Mreža usluga za život u zajednici*, a krajem kolovoza 2018. potpisan je ugovor o provedbi zajedničkog projekta POKRENI u okviru poziva Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina" Europskog socijalnog fonda (ESF -OP RLJP) u partnerstvu s Gradom i Udrugom gluhoslijepih osoba grada Osijeka i OBŽ.

Ukupan prihod Udruge za 2018. godinu iznosio je 565.109 kuna. Udruga je do sada prihodovala 4.464,797,94 kuna i uložila desetine tisuća volonterskih sati.

O provedbi programa i projekata Udruga podnosi kvartalne, polugodišnje i konačne izvještaje sukladno potpisanim ugovorima o financijskoj podršci. Redovito se podnose izvještaje o provedbi Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (zaključno s 2017., u papirnoj verziji, a od 2018. u elektronskoj) i organizaciji volontiranja, putem sustava link:volonteri.mdomsp.hr kao i posebno kvalitetnog sustava izvještavanja putem portala: www.financijskepodske.hr koji je uspostavila Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

Godišnji izvještaji o radu i financijskom poslovanju Udruge javnosti su dostupni putem web stranice Udruge: www.zenska-udruga-izvor.hr i Ministarstva financija: www.mfin.hr. Podatci o upisu, općim aktima, propisanom izvještavanju i vođenju poslovanja dostupni su na stranicama Ureda za

udruge: <https://udruge.gov.hr/arhiva/izdvojeno-hrv/u.../registar-neprofitnih-organizacija/97>

Kontrolu poslovanja i rada Udruge provode nadležne državne institucije, ugovorna tijela i vanjski evaluatori projekata/programa koje je do sada uvijek bilo pozitivno. REVIZIJA Finar d.o.o. Zagreb u travnju 2018. provela je vanjsku reviziju poslovanja prema ugovoru o provedbi Institucionalne podrške NZRCD za 2017. godinu. Izvješće ovlaštenog revizora nalazi se na stranicama Udruge: www.zenska-udruga-izvor.hr s linkom za Financijski izvještaj za 2017. godinu.

Tenja, ožujak 2019.